

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/185/2004

ZAUFIANIE DO POLITYKÓW W LISTOPADZIE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

- Pierwsze miejsce wśród polityków najbardziej powszechnie darzonych zaufaniem zajmują w tym miesiącu *ex aequo* Aleksander Kwaśniewski oraz Zbigniew Religa (po 63% deklaracji). Na kolejnych pozycjach tego rankingu - ze znacznie słabszymi już notowaniami - znaleźli się: Lech Kaczyński (48%), Jan Rokita (47%) oraz Jarosław Kaczyński (45%). Zaufaniem około dwóch piątych pytanych cieszą się: Donald Tusk (42%), Marek Borowski (41%), Danuta Hübner, Zbigniew Ziobro (po 40% deklaracji) oraz Włodzimierz Cimoszewicz (38%).
- Spośród polityków uwzględnionych w listopadowym sondażu największą nieufność badanych budzi Leszek Miller (67% deklaracji). Znacznie mniej osób, aczkolwiek również bardzo dużo (50%), deklaruje nieufność do Andrzeja Leppera. Do ścisłej czołówki polityków najczęściej budzących nieufność badanych niezmiennie należą także Leszek Balcerowicz (44%) i wicepremier Jerzy Hausner (43%). Blisko dwie piąte respondentów (38%) nie ma zaufania do premiera Marka Belki.
- Listopad przyniósł głównie niekorzystne zmiany w dotychczasowych notowaniach polityków. Stosunkowo najbardziej pogorszyły się oceny Józefa Oleksego (spadek zaufania o 8 punktów i wzrost nieufności o 6 punktów procentowych), a nieco mniej - Jerzego Hausnera (spadek zaufania o 6 punktów i wzrost nieufności o 5 punktów procentowych). Pogorszyły się również notowania Zbigniewa Ziobry (spadek zaufania o 6 punktów i wzrost nieufności o 3 punkty) oraz Marka Balickiego (spadek zaufania o 5 punktów i wzrost nieufności o 3 punkty). Gorzej niż przed miesiącem odbierani są ponadto: Janusz Wojciechowski (spadek zaufania o 5 punktów), Jarosław Kaczyński (wzrost nieufności o 5 punktów), a także Jerzy Szmajdziński (spadek zaufania o 4 punkty i taki sam wzrost nieufności), premier Marek Belka (spadek zaufania o 4 punkty i wzrost nieufności o 2 punkty), Danuta Hübner i Wojciech Olejniczak (spadek zaufania po 3 punkty i taki sam wzrost nieufności).

Listopad okazał się niezbyt pomyślny dla polskiej klasy politycznej - przyniósł głównie niekorzystne zmiany w dotychczasowych notowaniach polityków. W tym miesiącu żaden z przedstawicieli sceny politycznej, umieszczonych na naszej liście, nie zyskał znacząco na zaufaniu.

ZAUFIANIE I NIEUFIHOŚĆ

Listopadowy¹ ranking polityków, cieszących się największym zaufaniem społecznym, otwierają Zbigniew Religa oraz prezydent Aleksander Kwaśniewski. Podobnie jak w czerwcu, kiedy to ostatnio badaliśmy stosunek do profesora Religi, także obecnie zaufanie do niego deklaruje dokładnie tyle samo badanych co do Aleksandra Kwaśniewskiego (63%). Całościowe notowania Zbigniewa Religi są jednak wyraźnie lepsze od uzyskiwanych przez prezydenta, profesor jest bowiem postacią bardzo mało kontrowersyjną i stosunkowo rzadko spotyka się z nieufnością Polaków. Takie nastawienie w stosunku do niego deklaruje zaledwie 7% ankietowanych, natomiast blisko co czwarty (23%) nie ufa Aleksandrowi Kwaśniewskiemu.

W stosunku do pomiaru z października zaufanie do prezydenta nieznacznie zmalało (z 65% do 63% - różnica w granicach błędu pomiaru). Minimalnie też (o 3 punkty procentowe) przybyło osób, które mu nie ufają. Obecne notowania prezydenta w dalszym ciągu nie odbiegają więc znacząco od uzyskiwanych przez niego w ciągu ostatnich pięciu miesięcy, jednak nadal pozostają znacznie słabsze od przeciętnie rejestrowanych w ubiegłych

latach, a nawet jeszcze na początku tego roku. Również obecne oceny Zbigniewa Religi nie należą do szczególnie wysokich - w czerwcu bieżącego roku zaufanie do tego polityka deklarowało 68% ankietowanych, a więc o 5 punktów więcej niż obecnie.

Pod względem rozmiarów społecznego zaufania Aleksander Kwaśniewski oraz Zbigniew Religa wyraźnie dystansują wszystkich pozostałych polityków uwzględnionych w naszym listopadowym sondażu. Zajmujący kolejne miejsca Lech Kaczyński, Jan Rokita oraz Jarosław Kaczyński cieszą się zaufaniem niespełna połowy Polaków (odpowiednio: 48%, 47% i 45% deklaracji zaufania). Nieco ponad dwie piąte badanych ufa Donaldowi Tuskiemu (42%) oraz Markowi Borowskiemu (41%). Niewiele mniejszym zaufaniem cieszą się: Danuta Hübner, Zbigniew Ziobro (po 40% deklaracji) oraz Włodzimierz Cimoszewicz (38%). Nieco ponad jedna trzecia badanych ufa premierowi Markowi Belce oraz marszałkowi Sejmu Józefowi Oleksu (po 35% deklaracji zaufania).

Listę polityków najczęściej spotykających się z nieufnością badanych, tak samo jak przed miesiącem, otwiera Leszek Miller. W listopadzie brak zaufania do byłego premiera zadeklarowało aż 67% ankietowanych. Co drugi respondent (50%) nie ufa Andrzejowi Lepperowi. Do grona polityków najczęściej spotykających się z nieufnością badanych niezmiennie należą także Leszek Balcerowicz (44%) oraz wicepremier Jerzy Hausner (43%). Ponad jedna trzecia ankietowanych nie ufa również premierowi Markowi Belce (38%), marszałkowi Sejmu Józefowi Oleksu oraz szefowi SLD Krzysztofowi Janikowi (po 35%). Dość często nieufność badanych budzą także Roman Giertych (32%) oraz Włodzimierz Cimoszewicz (30%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (174) przeprowadzono w dniach 5-8 listopada 2004 roku na liczącej 988 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Tabela 1. Stosunek do polityków w listopadzie 2004

Politycy	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	XI '04	zmiana od X '04	XI '04	zmiana od X '04		
	w procentach					
Z. Religa	63	-	7	-	12	12
A. Kwaśniewski	63	-2	23	3	11	0
L. Kaczyński	48	0	24	3	19	3
J. Rokita	47	-1	24	0	17	6
J. Kaczyński	45	-1	26	5	20	3
D. Tusk	42	-2	17	1	19	14
M. Borowski	41	0	21	2	16	13
D. Hübner	40	-3	20	3	16	17
Z. Ziobro	40	-6	22	3	16	16
W. Cimoszewicz	38	0	30	2	20	4
J. Oleksy	35	-8	35	6	23	2
M. Belka	35	-4	38	2	20	2
A. Lepper	32	-3	50	2	13	0
W. Pawlak	28	1	22	-1	29	11
L. Balcerowicz	28	-2	44	-3	17	2
R. Giertych	27	0	32	-1	15	21
J. Wojciechowski	26	-5	9	0	18	39
J. Szmajdziński	21	-4	24	4	21	25
L. Pastusiak	20	1	16	-1	18	37
K. Janik	20	-3	35	0	19	17
J. Hausner	20	-6	43	5	17	12
M. Balicki	19	-5	18	3	14	40
W. Olejniczak	18	-3	10	3	13	52
W. Frasyniuk	18	1	14	-1	17	42
Z. Wassermann	17	-	9	-	15	53
L. Miller	14	-1	67	2	15	0
I. Jaruga-Nowacka	12	0	14	-1	12	56
Z. Siemiątkowski	12	-	26	-	23	30

Pominięto „trudno powiedzieć”

Tabela 2. Zmiany **zaufania** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2003							2004										
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach																	
L. Balcerowicz	22	28	24	25	23	23	20	29	23	26	26	30	30	27	31	28	30	28
M. Balicki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	19
M. Belka	-	-	23	-	-	-	-	-	-	-	28	34	34	32	41	35	39	35
M. Borowski	34	40	42	41	37	40	37	42	41	43	44	47	45	37	40	37	41	41
W. Cimoszewicz	32	36	-	-	35	34	35	41	36	40	40	46	42	35	37	35	38	38
W. Frasyniuk	15	19	19	20	16	17	17	16	18	21	16	18	22	16	17	18	17	18
R. Giertych	12	16	16	15	16	19	16	18	20	25	21	21	25	22	25	20	27	27
J. Hausner	19	30	29	29	23	23	25	25	25	22	21	25	25	20	24	23	26	20
D. Hübner	32	37	34	-	34	31	38	37	38	36	35	46	39	39	39	-	43	40
K. Janik	25	25	26	27	24	22	22	26	26	26	23	28	26	22	20	22	23	20
I. Jaruga-Nowacka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	12	11	14	13	12	12
J. Kaczyński	43	47	38	41	42	41	37	43	43	45	42	47	49	48	54	48	46	45
L. Kaczyński	45	47	39	42	42	43	38	44	44	44	45	49	49	49	54	50	48	48
A. Kwaśniewski	74	78	79	79	80	74	73	73	73	68	67	71	68	64	65	63	65	63
A. Lepper	39	42	38	34	38	42	41	45	45	53	41	42	40	38	33	33	35	32
L. Miller	26	23	30	25	23	21	23	25	23	18	13	21	17	14	-	-	15	14
W. Olejniczak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	18
J. Oleksy	36	43	41	41	44	42	40	45	46	44	44	48	46	41	46	44	43	35
L. Pastusiak	20	21	23	24	23	22	20	25	24	22	21	22	22	21	23	23	19	20
W. Pawlak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	29	27	28
Z. Religa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	68	-	-	-	-	63
J. Rokita	-	45	44	49	48	51	45	53	48	50	44	48	48	44	48	40	48	47
Z. Siemiątkowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12
J. Szmajdziński	22	21	25	26	24	27	21	25	23	20	22	27	27	22	28	25	25	21
D. Tusk	39	40	38	41	36	42	41	47	44	44	42	44	47	41	47	42	44	42
Z. Wassermann	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17
J. Wojciechowski	-	-	-	-	-	-	-	26	27	28	29	32	36	28	33	30	31	26
Z. Ziobro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44	37	-	-	46	40

Tabela 3. Zmiany **nieufności** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2003							2004										
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	w procentach																	
L. Balcerowicz	52	48	54	51	53	52	54	50	54	52	48	46	49	49	46	49	47	44
M. Balicki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	18
M. Belka	-	-	32	-	-	-	-	-	-	-	33	27	36	34	32	39	36	38
M. Borowski	22	18	19	19	20	20	20	20	20	18	21	17	17	23	22	22	19	21
W. Cimoszewicz	32	32	-	-	28	35	31	30	30	31	30	27	27	30	29	33	28	30
W. Frasyniuk	17	18	19	18	17	21	19	17	15	15	18	14	12	14	18	19	15	14
R. Giertych	30	30	31	31	30	33	31	28	29	27	30	29	29	32	33	35	33	32
J. Hausner	16	14	14	17	25	36	39	37	43	53	53	42	43	43	40	42	38	43
D. Hübner	13	11	12	-	17	23	19	20	23	22	23	16	19	21	20	-	17	20
K. Janik	17	20	24	22	27	31	30	29	26	34	36	30	33	32	35	34	35	35
I. Jaruga-Nowacka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	9	10	16	16	15	14
J. Kaczyński	22	23	28	27	24	25	28	26	25	25	26	20	21	21	19	23	21	26
L. Kaczyński	22	22	27	27	24	24	29	26	25	24	24	19	21	20	18	24	21	24
A. Kwaśniewski	12	14	10	10	10	14	15	16	15	19	17	15	17	20	21	23	20	23
A. Lepper	42	42	43	47	45	41	42	38	36	30	44	41	43	44	50	50	48	50
L. Miller	57	58	53	56	59	61	59	58	62	66	74	60	63	67	-	-	65	67
W. Olejniczak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	10
J. Oleksy	29	24	27	29	25	30	28	25	27	30	28	24	26	30	29	31	29	35
L. Pastusiak	14	14	14	14	12	16	15	14	13	15	17	11	11	14	17	16	17	16
W. Pawlak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	27	23	22
Z. Religa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	7
J. Rokita	-	24	24	22	20	20	25	21	22	24	28	24	24	25	26	29	24	24
Z. Siemiątkowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26
J. Szmajdziński	15	16	17	17	18	19	21	20	15	20	21	18	18	20	21	22	20	24
D. Tusk	15	16	16	16	16	17	16	14	14	19	17	16	15	16	15	20	16	17
Z. Wassermann	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
J. Wojciechowski	-	-	-	-	-	-	-	6	5	7	9	7	8	8	9	10	9	9
Z. Ziobro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	18	-	-	19	22

W ciągu ostatniego miesiąca stosunkowo najbardziej pogorszyły się oceny Józefa Oleksego. Zaufanie do marszałka Sejmu zmalało o 8 punktów procentowych, wyraźnie przybyło też osób, które mu nie ufają (o 6 punktów). Znacznie gorsze niż przed miesiącem są także oceny Jerzego Hausnera (spadek zaufania o 6 punktów i wzrost nieufności o 5 punktów procentowych). Z wyraźnie mniejszym zaufaniem spotyka się obecnie również Zbigniew Ziobro (6-punktowy spadek w porównaniu z sondażem październikowym). Minimalnie (o 3 punkty procentowe) przybyło też osób deklarujących w stosunku do niego nieufność. Kolejnym politykiem, który stracił w opinii publicznej w ciągu minionego miesiąca, jest Marek Balicki. Od października zaufanie do szefa resortu zdrowia spadło o 5 punktów procentowych, wzrosła zaś (o 3 punkty) liczba badanych deklarujących nieufność. W nieco mniejszym stopniu pogorszyły się oceny Janusza Wojciechowskiego oraz Jarosława Kaczyńskiego. Zaufanie do lidera PSL zmalało o 5 punktów procentowych, nie przybyło jednak osób, które mają doń negatywny stosunek. W przypadku lidera PiS Jarosława Kaczyńskiego niekorzystna zmiana wyraża się natomiast jedynie dość znacznym (5-punktowym) wzrostem nieufności. Do polityków, którzy ostatnio stracili na zaufaniu społecznym - choć już raczej w niedużym stopniu - należą także: minister obrony Jerzy Szmajdziński (spadek zaufania o 4 punkty i taki sam wzrost nieufności), premier Marek Belka (spadek zaufania o 4 punkty i wzrost nieufności o 2 punkty) oraz Danuta Hübner i szef resortu rolnictwa Wojciech Olejniczak (spadek zaufania po 3 punkty i taki sam wzrost nieufności). Minimalnie gorsze od ubiegłomiesięcznych są także oceny Andrzeja Leppera (spadek zaufania o 3 punkty i wzrost nieufności o 2 punkty), Krzysztofa Janika (spadek zaufania o 3 punkty) oraz Lecha Kaczyńskiego (wzrost nieufności o 3 punkty procentowe).

W listopadzie po raz pierwszy na naszej liście polityków zamieściliśmy nazwisko Zbigniewa Wassermanna - jednego z wiceprzewodniczących sejmowej komisji śledczej zajmującej się wyjaśnieniem tzw. afery Orlenu. W związku z wystąpieniem przed tą komisją po ponaddwuletniej przerwie uwzględniliśmy w naszym sondażu także nazwisko byłego szefa ABW Zbigniewa Siemiątkowskiego.

Zbigniew Wassermann jest politykiem stosunkowo mało znanym szerszej publiczności. Z jego nazwiskiem nie ma żadnych skojarzeń ponad połowa pytaných (53%). Przez rozpoznające go osoby polityk ten odbierany jest jednak raczej pozytywnie - prawie dwukrotnie częściej spotyka się z zaufaniem (17%) niż z nieufnością (9%).

Wyraźnie więcej badanych identyfikuje Zbigniewa Siemiątkowskiego - polityka od dawna obecnego na scenie politycznej i piastującego także w niedalekiej przeszłości ważne funkcje ministerialne. Znajomość jego osoby nie jest jednak bynajmniej powszechna. Nie zna go prawie co trzeci badany (30%). Warto jednak zauważyć, że w stosunku do lipca 2002 roku, kiedy to ostatnio badaliśmy stosunek do tego polityka, obecnie jest on częściej rozpoznawany przez ankietowanych (wzrost znajomości o 9 punktów procentowych). Od tego czasu wyraźnie zmienił się też stosunek do jego osoby. O ile poprzednio Zbigniew Siemiątkowski jako polityk budził kontrowersje - prawie tyle samo osób ufało mu (18%), co deklarowało w stosunku do niego nieufność (17%), o tyle obecnie postrzegany jest niekorzystnie. Zaufaniem darzy go 12% ankietowanych, podczas gdy ponad dwukrotnie więcej (26%) mu nie ufa.

ŚREDNIE OCEN

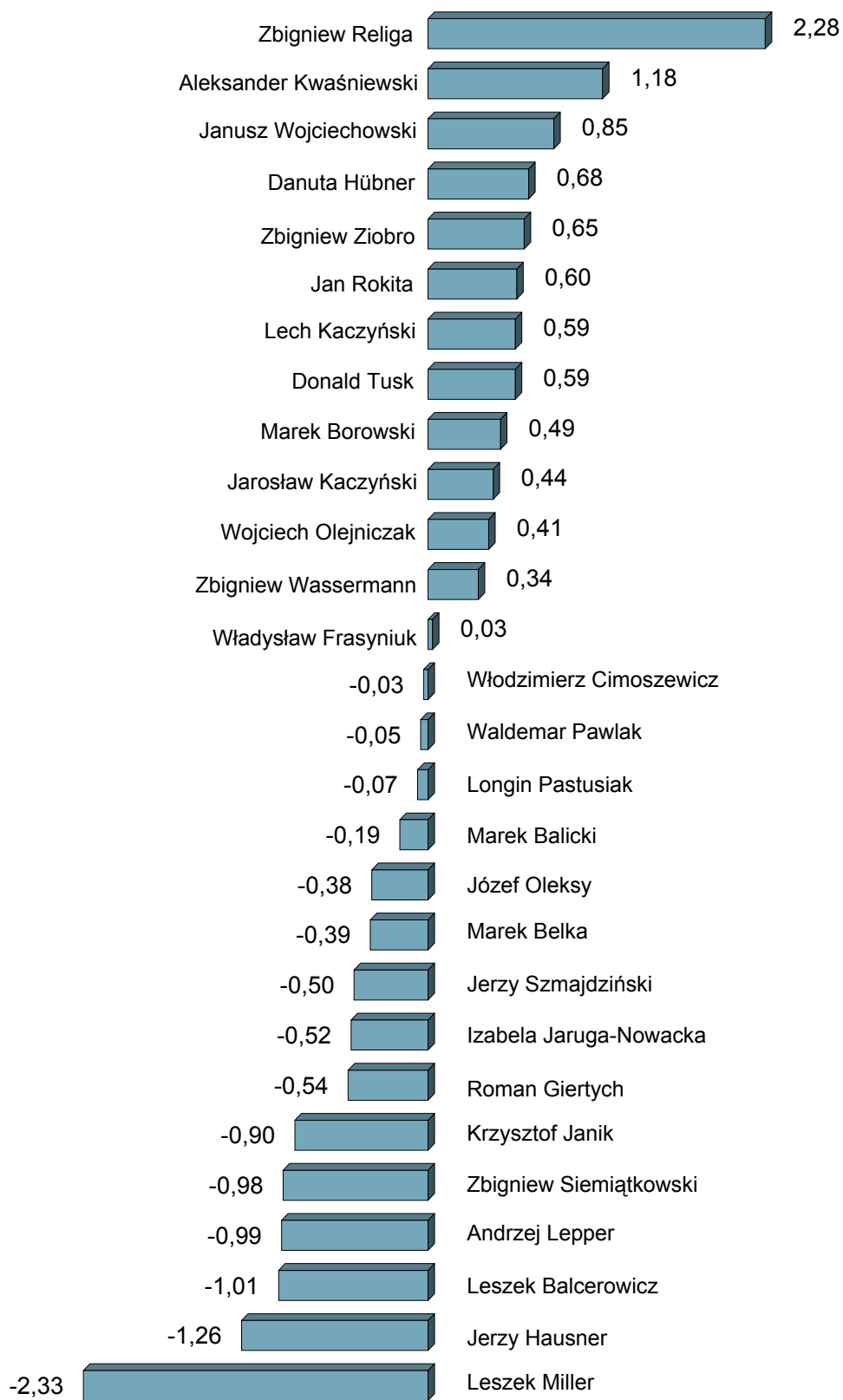
W naszych sondażach badani oceniają poszczególnych polityków posługując się jedenastopunktową skalą, której skrajne punkty można określić z jednej strony jako głęboką nieufność (-5), z drugiej zaś jako bardzo duże zaufanie (+5). Omawiane powyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania i nieufności. Prezentowaliśmy łączne odsetki ankietowanych wyrażających zaufanie (wskazania punktów od +1 do +5), obojętność (0), lub nieufność (od -1 do -5) do poszczególnych polityków, a także stopień ich znajomości. Dane te odnosiły się do ogółu badanych. Średnia ocen jest natomiast syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień respondentów do poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Na podstawie wartości średniej ocen można powiedzieć, że spośród przedstawicieli sceny politycznej uwzględnionych w naszym listopadowym sondażu najbardziej jednoznacznie pozytywnie odbierany jest Zbigniew Religa. Uzyskał on blisko dwukrotnie wyższą średnią ocen (2,28 punktu) niż Aleksander Kwaśniewski (1,18). Trzecie miejsce wśród najlepiej ocenianych polityków przypadło w tym miesiącu liderowi PSL - Januszowi Wojciechowskiemu (0,85), na czwartym zaś znajduje się Danuta Hübner (0,68), która minimalnie wyprzedza Zbigniewa Ziobrę (0,65). Prawie równie wysoką średnią, świadcząca o dużej przewadze ocen pozytywnych nad negatywnymi, uzyskali także: Jan Rokita (0,60) oraz Lech Kaczyński i Donald Tusk (po 0,59 punktu). Niższą średnią ocen - niemniej jednak również wskazującą na dość znaczną przewagę pozytywnych nastawień - mają także: Marek Borowski (0,49), Jarosław Kaczyński (0,44), Wojciech Olejniczak (0,41) oraz Zbigniew Wassermann (0,34). W przypadku wszystkich pozostałych polityków oceny pozytywne i negatywne co najwyżej się równoważą.

Średnią bliską zera, czyli wskazującą na względne zrównoważenie siły pozytywnych i negatywnych nastawień, uzyskali: Władysław Frasyniuk (0,03), Włodzimierz Cimoszewicz (-0,03), Waldemar Pawlak (-0,05) oraz Longin Pastusiak (-0,07).

Analiza średnich ocen potwierdza, że politykiem najgorzej odbieranym obecnie przez Polaków, spośród uwzględnionych w naszym badaniu, jest Leszek Miller. Jego średnia ocen (-2,33) jest znacznie niższa od średnich wszystkich pozostałych przedstawicieli sceny politycznej, których nazwiska znalazły się na naszej liście. Wyraźnie wyższą średnią ocen - niemniej jednak również świadcząca o bardzo dużej przewadze negatywnych nastawień - uzyskał Jerzy Hausner (-1,26). Tradycyjnie do ścisłej czołówki bardzo negatywnie postrzeganych polityków należą także Leszek Balcerowicz (-1,01) oraz Andrzej Lepper (-0,99). Prawie równie niekorzystnie w ocenie identyfikujących go osób wypada Zbigniew Siemiątkowski (-0,98), a tylko nieco lepiej - Krzysztof Janik (-0,90). Wyraźnie lepszą już średnią ocen, jednak również świadcząca o dużej przewadze nieufności nad zaufaniem - mają także Roman Giertych (-0,54), Izabela Jaruga Nowacka (-0,52) oraz Jerzy Szmajdziński (-0,50).

RYS. 1. ŚREDNIE OCEN POLITYKÓW W LISTOPADZIE 2004

Ostatni miesiąc nie był korzystny dla polityków. Żaden z przedstawicieli sceny politycznej nie poprawił znacząco swoich dotychczasowych notowań, natomiast stosunkowo liczna jest grupa tych, którzy stracili w ocenie badanych. Ponadto w przypadku sporej części polityków zmiany *in minus* mają dość głęboki charakter. Dotyczy to głównie przedstawicieli koalicji rządzącej.

Tabela 4. Zmiany średniej ocen

Politycy (uszeregowanie według kierunku i wielkości zmian)	X 2004	XI 2004	Różnica
Władysław Frasyniuk	-0,12	0,03	0,15
Waldemar Pawlak	-0,15	-0,05	0,10
Longin Pastusiak	-0,14	-0,07	0,07
Leszek Balcerowicz	-1,07	-1,01	0,06
Roman Giertych	-0,60	-0,54	0,06
Jan Rokita	0,56	0,60	0,04
Izabela Jaruga-Nowacka	-0,52	-0,52	0,00
Krzysztof Janik	-0,84	-0,90	-0,06
Marek Borowski	0,57	0,49	-0,08
Lech Kaczyński	0,68	0,59	-0,09
Włodzimierz Cimoszewicz	0,07	-0,03	-0,10
Leszek Miller	-2,20	-2,33	-0,13
Janusz Wojciechowski	0,99	0,85	-0,14
Andrzej Lepper	-0,83	-0,99	-0,16
Marek Belka	-0,22	-0,39	-0,17
Jarosław Kaczyński	0,62	0,44	-0,18
Donald Tusk	0,79	0,59	-0,20
Zbigniew Ziobro	0,93	0,65	-0,28
Aleksander Kwaśniewski	1,49	1,18	-0,31 *
Danuta Hübner	1,08	0,68	-0,40 *
Jerzy Szmajdziński	-0,10	-0,50	-0,40 *
Jerzy Hausner	-0,85	-1,26	-0,41 *
Wojciech Olejniczak	0,87	0,41	-0,46 *
Marek Balicki	0,29	-0,19	-0,48 *
Józef Oleksy	0,17	-0,38	-0,55 *

*Różnica średnich ocen istotna statystycznie na poziomie 0,05

Relatywnie najbardziej pogorszył się wizerunek Józefa Oleksego (różnica średnich - 0,55 punktu). Tylko nieco mniej stracili w ocenie badanych szef resortu zdrowia Marek Balicki (-0,48 punktu) oraz minister rolnictwa Wojciech Olejniczak (różnica średnich ocen - 0,46 punktu). Niemal równie znacząco spadły notowania ministrów: Jerzego Hausnera (-0,41) oraz Jerzego Szmajdzińskiego (-0,40). Gorsze są ponadto obecne notowania Danuty Hübner (-0,40). Mimo niewielkich zmian w liczbie deklaracji zaufania i nieufności pogorszył się także - choć już w mniejszym stopniu - społeczny wizerunek Aleksandra Kwaśniewskiego (różnica średnich ocen - 0,31 punktu).

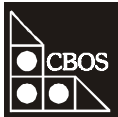
Dość duże niekorzystne zmiany w liczbie deklaracji zaufania i nieufności nie zaważyły natomiast w istotnym stopniu na całościowych ocenach Zbigniewa Ziobry, Jarosława Kaczyńskiego oraz Janusza Wojciechowskiego. Różnice średnich ocen okazały się dość znikome i nieistotne statystycznie.

W tym miesiącu znaczna grupa polityków straciła na zaufaniu społecznym. Najbardziej pogorszyły się oceny Józefa Oleksego, co można łączyć ze wznowieniem postępowania sądowego dotyczącego jego domniemanego kłamstwa lustracyjnego. Gorsze niż przed miesiącem są także obecne oceny niektórych reprezentantów rządu - Jerzego Hausnera, Marka Balickiego, a w mniejszym stopniu także Jerzego Szmajdzińskiego, Wojciecha Olejniczaka oraz samego premiera Marka Belki. Z mniejszym zaufaniem niż przed miesiącem spotykają się także politycy opozycji: Zbigniew Ziobro, Janusz Wojciechowski, Jarosław Kaczyński oraz przedstawicielka Polski w Komisji Europejskiej - Danuta Hübner. Minimalnie stracili także Andrzej Lepper oraz Krzysztof Janik. Analiza średnich pozwala stwierdzić, że spadek ocen okazał się istotny w przypadku polityków rządzącej koalicji, natomiast relatywnie duże niekorzystne zmiany w liczbie deklaracji zaufania i nieufności nie zaważyły tak znacząco na całościowych ocenach polityków opozycji.

Opracowała

Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do **Marka Balickiego**

	(%)					
	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	18	14	19	40	8	985
Płeć						
Mężczyźni	22	16	21	34	6	468
Kobiety	14	12	17	47	10	517
Wiek						
18-24 lat	17	11	9	55	7	149
25-34	19	24	12	39	5	172
35-44	23	13	21	37	6	165
45-54	20	14	21	34	11	208
55-64	15	8	36	32	9	112
65 lat i więcej	13	10	20	46	10	177
Miejsce zamieszkania						
Wieś	19	13	14	47	8	366
Miasto do 20 tys.	15	12	22	39	10	123
20-100 tys.	19	12	21	36	11	192
101-500 tys.	16	18	20	40	6	188
501 tys.i więcej mieszk.	21	14	31	29	5	116
Wykształcenie						
Podstawowe	16	10	12	52	11	287
Zasadnicze zawodowe	21	12	19	41	8	251
Średnie	18	16	22	37	6	340
Wyższe	18	23	33	16	10	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	22	24	37	11	7	63
Prac.umysł.niż.szczebła	23	14	19	33	12	88
Pracownicy fiz.- umysł.	16	16	12	44	11	77
Robotnicy wykwalifikowani	26	16	21	34	4	83
Robotnicy niewykwalifik.	19	23	13	45	0	45
Rolnicy	13	21	10	51	5	52
Pracujący na własny rach.	24	21	17	33	5	37
Bierni zawodowo						
Renciści	12	9	24	45	10	121
Emeryci	16	9	27	39	8	186
Uczniowie i studenci	18	8	11	59	5	76
Bezrobotni	21	12	9	45	12	116
Gospodynie domowe i inni	12	11	18	45	14	42
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	27	18	27	22	6	142
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	15	15	21	39	11	71
sekt. pryw. poza rolnict.	19	19	16	40	6	185
prywatnym gosp. rolnym	15	19	7	54	5	48
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	16	14	12	50	9	149
301-500	21	14	12	46	6	173
501-900	17	10	25	41	8	234
901-1200	21	13	32	29	5	86
Powyżej 1200 zł	18	29	33	14	6	60
Ocena własnych war. mater.						
Złe	19	11	14	46	9	298
Średnie	17	15	20	40	9	466
Dobre	18	14	26	35	7	221
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	11	10	24	41	13	72
Raz w tygodniu	18	12	20	40	10	501
1-2 razy w miesiącu	23	17	13	41	6	131
Kilka razy w roku	13	19	20	43	5	177
W ogóle nie uczestniczy	25	12	19	37	6	103
Poglądy polityczne						
Lewica	14	20	35	28	3	161
Centrum	20	16	17	41	6	293
Prawica	25	15	27	26	7	232
Trudno powiedzieć	13	7	7	58	15	298

Tabela 2. Stosunek do **Jerzego Hausnera**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	43	17	20	12	7	986
Płeć						
Mężczyźni	47	19	23	7	5	468
Kobiety	40	16	18	17	9	518
Wiek						
18-24 lat	41	18	21	12	8	148
25-34	44	21	17	10	7	174
35-44	44	19	22	11	4	165
45-54	49	18	18	8	7	209
55-64	43	11	28	10	8	112
65 lat i więcej	36	14	18	23	9	177
Miejsce zamieszkania						
Wieś	41	17	17	18	8	366
Miasto do 20 tys.	40	14	23	12	11	123
20-100 tys.	47	15	25	7	6	192
101-500 tys.	45	18	22	10	4	188
501 tys. i więcej mieszk.	44	23	18	8	8	117
Wykształcenie						
Podstawowe	36	15	16	23	11	288
Zasadnicze zawodowe	49	14	18	13	6	251
Średnie	45	21	22	7	5	341
Wyższe	42	19	29	1	9	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	45	17	26	1	11	63
Prac. umysł. niż. szczebla	50	22	18	5	5	90
Pracownicy fiz. - umysł.	45	20	13	12	10	77
Robotnicy wykwalifikowani	43	23	22	8	5	83
Robotnicy niewykwalifik.	45	21	16	17	1	45
Rolnicy	54	8	17	17	4	52
Pracujący na własny rach.	48	19	21	9	3	37
Bierni zawodowo						
Renciści	41	14	18	17	10	121
Emeryci	35	15	26	18	7	186
Uczniowie i studenci	43	20	24	7	6	75
Bezrobotni	44	13	18	15	11	116
Gospodynie domowe i inni	41	24	15	14	5	42
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	49	21	19	4	8	143
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	38	23	21	11	7	72
sekt. pryw. poza rolnict.	47	19	19	10	5	185
prywatnym gosp. rolnym	52	11	16	17	5	48
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	43	12	18	16	10	149
301-500	49	17	16	12	6	173
501-900	44	16	21	14	5	234
901-1200	42	20	30	4	5	86
Powyżej 1200 zł	39	24	30	2	5	60
Ocena własnych war. mater.						
Złe	44	16	17	16	6	298
Średnie	43	17	19	12	8	467
Dobre	42	19	26	7	6	221
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	43	18	21	13	5	72
Raz w tygodniu	44	17	19	13	7	503
1-2 razy w miesiącu	40	19	20	12	10	131
Kilka razy w roku	50	19	18	9	4	177
W ogóle nie uczestniczy	28	13	28	17	13	102
Poglądy polityczne						
Lewica	42	15	32	7	4	163
Centrum	45	21	23	7	4	293
Prawica	53	16	19	6	4	232
Trudno powiedzieć	33	16	11	25	15	297

Tabela 3. Stosunek do **Danuty Hübner**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	16	40	17	7	986
Płeć						
Mężczyźni	23	16	41	14	6	468
Kobiety	18	16	40	19	8	518
Wiek						
18-24 lat	15	22	31	26	6	148
25-34	14	20	41	18	7	174
35-44	29	18	37	10	6	165
45-54	20	13	47	13	7	209
55-64	20	10	52	9	8	112
65 lat i więcej	23	11	34	23	8	177
Miejsce zamieszkania						
Wieś	18	17	35	21	9	366
Miasto do 20 tys.	21	12	40	18	9	123
20-100 tys.	20	17	43	13	7	192
101-500 tys.	25	14	46	11	3	188
501 tys.i więcej mieszk.	18	18	42	17	5	117
Wykształcenie						
Podstawowe	20	13	33	24	11	288
Zasadnicze zawodowe	23	15	33	23	6	251
Średnie	18	21	45	10	5	341
Wyższe	19	13	60	3	5	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	17	16	57	4	6	63
Prac.umysł.niż.szczebła	24	24	46	2	5	90
Pracownicy fiz.- umysł.	17	20	33	24	5	77
Robotnicy wykwalifikowani	21	18	38	16	8	83
Robotnicy niewykwalifik.	21	15	36	27	1	45
Rolnicy	27	18	26	20	9	52
Pracujący na własny rach.	11	19	58	9	3	37
Bierni zawodowo						
Renciści	23	9	43	17	9	121
Emeryci	22	11	42	17	8	186
Uczniowie i studenci	11	18	40	25	5	75
Bezrobotni	21	17	28	21	13	116
Gospodynie domowe i inni	15	19	48	14	5	42
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	20	21	49	5	5	143
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	22	15	39	20	4	72
sekt. pryw. poza rolnict.	17	19	42	15	6	185
prywatnym gosp. rolnym	30	18	22	21	9	48
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	15	17	36	22	10	149
301-500	21	17	42	15	5	173
501-900	20	12	44	16	8	234
901-1200	26	15	50	9	1	86
Powyżej 1200 zł	13	10	74	0	3	60
Ocena własnych war. mater.						
Złe	23	14	34	21	7	298
Średnie	20	17	40	14	8	467
Dobre	17	15	48	15	5	221
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	20	12	42	17	9	72
Raz w tygodniu	20	15	41	17	7	503
1-2 razy w miesiącu	19	19	41	16	5	131
Kilka razy w roku	23	16	44	11	5	177
W ogóle nie uczestniczy	15	21	30	24	9	102
Poglądy polityczne						
Lewica	13	15	63	7	2	163
Centrum	21	18	43	15	3	293
Prawica	29	15	43	8	4	232
Trudno powiedzieć	16	15	22	31	16	297

Tabela 4. Stosunek do **Wojciecha Olejniczaka**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	10	13	18	52	7	985
Płeć						
Mężczyźni	13	15	19	45	8	468
Kobiety	7	11	16	59	7	517
Wiek						
18-24 lat	12	14	13	55	5	148
25-34	10	15	17	53	5	172
35-44	8	17	8	55	12	165
45-54	14	13	19	48	6	209
55-64	9	8	32	45	6	112
65 lat i więcej	8	10	19	54	9	177
Miejsce zamieszkania						
Wieś	8	11	16	57	8	366
Miasto do 20 tys.	9	9	22	51	8	123
20-100 tys.	11	14	15	52	7	192
101-500 tys.	13	15	19	49	4	188
501 tys.i więcej mieszk.	11	19	19	42	9	116
Wykształcenie						
Podstawowe	7	9	15	59	10	288
Zasadnicze zawodowe	14	9	16	54	6	251
Średnie	10	17	17	49	7	339
Wyższe	9	21	30	36	4	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	12	20	28	32	7	63
Prac.umysł.niż.szczebła	13	21	15	46	6	89
Pracownicy fiz.- umysł.	9	9	13	60	10	77
Robotnicy wykwalifikowani	11	11	15	58	5	83
Robotnicy niewykwalifik.	15	14	14	49	7	45
Rolnicy	6	14	22	53	5	52
Pracujący na własny rach.	19	27	10	38	7	37
Bierni zawodowo						
Renciści	7	11	18	54	10	121
Emeryci	8	12	24	51	5	186
Uczniowie i studenci	12	14	10	56	8	75
Bezrobotni	11	9	15	54	11	116
Gospodynie domowe i inni	8	3	16	67	6	42
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	15	19	19	39	8	143
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	10	9	20	58	3	71
sekt. pryw. poza rolnict.	11	17	12	53	8	185
prywatnym gosp. rolnym	6	10	21	57	5	48
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	7	9	14	61	8	149
301-500	11	11	15	56	7	173
501-900	11	10	21	52	6	234
901-1200	8	24	19	42	8	86
Powyżej 1200 zł	12	17	35	33	2	60
Ocena własnych war. mater.						
Złe	12	8	14	59	7	298
Średnie	10	14	18	51	7	466
Dobre	8	19	20	45	8	221
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	6	15	15	56	9	72
Raz w tygodniu	8	11	20	53	7	502
1-2 razy w miesiącu	11	17	19	46	6	131
Kilka razy w roku	16	13	13	52	6	177
W ogóle nie uczestniczy	11	18	12	49	11	102
Poglądy polityczne						
Lewica	8	16	29	43	4	162
Centrum	10	15	18	51	5	293
Prawica	14	14	22	46	4	232
Trudno powiedzieć	8	8	7	62	14	297

Tabela 5. Stosunek do **Józefa Oleksego**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	23	35	2	6	984
Płeć						
Mężczyźni	41	23	32	1	4	466
Kobiety	30	22	38	2	8	518
Wiek						
18-24 lat	25	33	34	2	6	148
25-34	35	23	38	0	5	174
35-44	42	20	32	1	4	164
45-54	40	21	34	1	4	209
55-64	34	17	42	0	6	112
65 lat i więcej	30	22	32	5	10	177
Miejsce zamieszkania						
Wieś	32	26	33	2	7	366
Miasto do 20 tys.	32	14	46	2	6	123
20-100 tys.	36	21	36	0	7	190
101-500 tys.	39	20	35	3	4	188
501 tys.i więcej mieszk.	38	31	27	1	3	117
Wykształcenie						
Podstawowe	32	22	32	3	11	288
Zasadnicze zawodowe	38	25	32	1	5	250
Średnie	33	24	38	2	4	341
Wyższe	43	17	38	0	2	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	51	11	35	0	3	63
Prac.umysł.niż.szczebła	34	20	41	0	5	90
Pracownicy fiz.- umysł.	30	27	34	1	7	77
Robotnicy wykwalifikowani	43	24	30	1	2	81
Robotnicy niewykwalifik.	42	30	28	0	0	45
Rolnicy	42	25	28	1	4	52
Pracujący na własny rach.	32	21	41	0	6	37
Bierni zawodowo						
Renciści	31	21	39	4	5	121
Emeryci	32	22	34	3	9	186
Uczniowie i studenci	19	36	40	0	5	75
Bezrobotni	35	20	34	1	11	116
Gospodynie domowe i inni	42	16	30	6	6	42
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	36	20	40	0	4	143
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	43	23	34	0	0	70
sekt. pryw. poza rolnict.	39	23	32	1	5	185
prywatnym gosp. rolnym	43	26	26	0	5	48
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	35	17	39	0	9	147
301-500	34	27	33	1	4	173
501-900	35	22	37	2	4	234
901-1200	36	20	40	0	4	86
Powyżej 1200 zł	36	23	41	0	0	60
Ocena własnych war. mater.						
Złe	39	22	30	3	6	298
Średnie	32	25	36	2	5	465
Dobre	34	19	39	0	8	221
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	36	26	23	6	8	72
Raz w tygodniu	37	19	36	2	7	502
1-2 razy w miesiącu	33	24	39	1	3	131
Kilka razy w roku	33	28	35	0	4	177
W ogóle nie uczestniczy	31	26	33	3	7	102
Poglądy polityczne						
Lewica	21	17	59	1	2	163
Centrum	31	29	39	0	1	293
Prawica	59	14	23	1	3	231
Trudno powiedzieć	28	26	27	4	16	297

Tabela 6. Stosunek do **Zbigniewa Religi**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	7	12	63	12	6	986
Płeć						
Mężczyźni	8	15	64	8	5	468
Kobiety	6	10	62	16	6	518
Wiek						
18-24 lat	9	16	46	23	6	148
25-34	6	14	67	9	4	174
35-44	7	10	70	7	5	165
45-54	8	14	64	10	3	209
55-64	5	5	72	9	9	112
65 lat i więcej	6	11	60	14	9	177
Miejsce zamieszkania						
Wieś	7	13	56	19	7	366
Miasto do 20 tys.	5	9	69	11	6	123
20-100 tys.	6	15	66	7	6	192
101-500 tys.	8	13	68	8	4	188
501 tys.i więcej mieszk.	9	9	69	8	5	117
Wykształcenie						
Podstawowe	4	9	54	21	12	288
Zasadnicze zawodowe	8	15	61	12	4	251
Średnie	8	13	70	8	2	341
Wyższe	10	12	74	2	2	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	13	16	64	2	5	63
Prac.umysł.niż.szczebła	8	5	80	4	2	90
Pracownicy fiz.- umysł.	5	12	68	10	5	77
Robotnicy wykwalifikowani	7	15	66	9	3	83
Robotnicy niewykwalifik.	13	13	54	17	2	45
Rolnicy	11	9	56	17	6	52
Pracujący na własny rach.	7	11	74	5	3	37
Bierni zawodowo						
Renciści	2	10	65	17	6	121
Emeryci	7	10	65	11	8	186
Uczniowie i studenci	9	11	51	23	6	75
Bezrobotni	7	17	52	16	8	116
Gospodynie domowe i inni	1	24	59	8	8	42
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	9	11	76	3	2	143
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	10	10	68	9	3	72
sekt. pryw. poza rolnict.	8	13	64	10	5	185
prywatnym gosp. rolnym	12	10	55	17	5	48
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	7	12	55	18	8	149
301-500	10	16	56	15	4	173
501-900	6	11	70	10	4	234
901-1200	7	11	74	1	7	86
Powyżej 1200 zł	7	10	79	2	2	60
Ocena własnych war. mater.						
Złe	6	16	56	16	7	298
Średnie	8	11	65	11	5	467
Dobre	7	9	69	9	6	221
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	1	15	67	14	3	72
Raz w tygodniu	7	12	63	12	6	503
1-2 razy w miesiącu	1	8	70	13	7	131
Kilka razy w roku	12	14	61	10	3	177
W ogóle nie uczestniczy	10	12	56	15	7	102
Poglądy polityczne						
Lewica	8	10	74	7	2	163
Centrum	8	12	69	9	2	293
Prawica	7	12	70	8	3	232
Trudno powiedzieć	6	14	46	21	14	297

Tabela 7. Stosunek do **Jerzego Szmajdzińskiego**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Nieznajomość	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	24	21	21	25	9	985
Płeć						
Mężczyźni	27	24	25	16	7	468
Kobiety	21	17	17	33	12	517
Wiek						
18-24 lat	19	22	19	30	10	148
25-34	19	27	23	24	7	172
35-44	20	28	20	23	9	165
45-54	30	20	20	23	7	209
55-64	28	16	28	20	8	112
65 lat i więcej	27	11	19	29	14	177
Miejsce zamieszkania						
Wieś	20	18	20	32	10	366
Miasto do 20 tys.	24	17	28	21	10	123
20-100 tys.	23	25	24	17	11	192
101-500 tys.	28	24	22	21	5	188
501 tys. i więcej mieszk.	34	20	13	24	10	116
Wykształcenie						
Podstawowe	16	13	18	39	14	288
Zasadnicze zawodowe	28	18	24	24	7	251
Średnie	23	27	23	19	7	339
Wyższe	39	30	18	5	8	106
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	40	31	16	4	9	63
Prac. umysł. niż. szczebla	22	29	23	20	7	89
Pracownicy fiz.- umysł.	18	29	16	25	11	77
Robotnicy wykwalifikowani	20	25	32	19	5	83
Robotnicy niewykwalifik.	26	15	26	28	4	45
Rolnicy	17	17	27	30	9	52
Pracujący na własny rach.	33	21	28	10	8	37
Bierni zawodowo						
Renciści	23	16	21	32	8	121
Emeryci	29	15	20	24	11	186
Uczniowie i studenci	15	22	22	30	11	75
Bezrobotni	25	19	13	30	12	116
Gospodynie domowe i inni	13	16	19	39	12	42
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	27	26	27	13	7	143
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	22	20	26	27	5	71
sekt. pryw. poza rolnict.	24	28	19	19	9	185
prywatnym gosp. rolnym	15	13	27	34	12	48
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	20	18	17	38	7	149
301-500	23	22	19	31	6	173
501-900	21	22	23	24	10	234
901-1200	31	19	30	11	10	86
Powyżej 1200 zł	36	28	25	6	4	60
Ocena własnych war. mater.						
Złe	24	21	15	31	9	298
Średnie	24	19	22	25	11	466
Dobre	24	25	27	17	7	221
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	29	24	16	23	8	72
Raz w tygodniu	25	17	23	26	10	502
1-2 razy w miesiącu	19	25	20	26	10	131
Kilka razy w roku	20	27	22	23	6	177
W ogóle nie uczestniczy	28	22	16	21	11	102
Poglądy polityczne						
Lewica	17	19	38	19	6	162
Centrum	23	29	23	20	6	293
Prawica	41	18	22	15	4	232
Trudno powiedzieć	15	15	10	41	19	297